

»Schuldbekanntniss« v § 1 b) zák. z 25. července 1871 je obecným a vztahuje se tudíž na všechna doznání bez ohledu na formu, tudíž i na směnečná prohlášení.

13. Námitky z neplatných neb nežalovatelných smluv: Námitka, že byla směnka žalobci dána ke krytí závazku z neplatného jednání promesního, je přípustna (rozh. z 22. ledna 1880, sb. »Czelechovski« č. 225). Úmluva učiněná mezi žalobcem a žalovaným ohledně odměny za sprostředkování manželství, na základě které úmluvy pak byla akceptována směnka žalobní, spadá pod ustanovení § 879 č. 1 o. o. z. Směnka není tudíž závaznou (rozh. z 20. října 1887, sb. »Czelechovski« č. 492). Jde-li o dluh ze hry, nelze nedostávající se právo žalobní založití úmluvou, že má býti dluh ten za zápůjčku považován. Akceptace směnky o takové zápůjčce by nezavazovala (rozh. z 15. ledna 1868, sb. »Krall« č. 50).

14. Námitky ze směnek úhradních: Odevzdal-li směnečně zavázaný věřiteli k úhradě dluhu směnečného ještě další akcept, je povinen původní směnku jen tehdy platiti, když mu bude zároveň vrácena i směnka úhradní (rozh. z 7. května 1867, sb. »Krall« č. 13). Námitka je vždy přípustna, že byla směnka dána žalobci k úhradě neb k uschování ku pojištění eventuelních nároků, jež žalobci ještě nevzešly (rozh. z 30. listopadu 1875, sb. »Czelechovski« č. 107).

15. Námitku akceptu z ochoty může činiti akceptant proti vydateli a je námitka tato dostatečně opodstatněna tvrzením, že žalobce (vydatel) prohlásil při vyhotovení směnky žalovanému (akceptantu), že směnku v den dospělosti vrátí. § 887 o. o. z. tomu na závadu není; směnka je listina, jež obsahuje samostatný závazek, jež zakládá samostatná práva, a není listinou průvodní o smlouvě uzavřené, jakou §§ 883 až 886 o. o. z. na myslí mají a na kterou se vztahují předpisy §§ 887 o. o. z. Učinili-li tudíž trassant a trassát při vydání směnky zvláštní úmluvu o svých právech a závazcích ohledně této směnky, nemá okolnost, že úmluva ta ve směnce obsažena není, žádného vlivu na její právní existenci (rozh. ze dne 21. prosince 1881. sb. »Czelechovski« č. 298).

16. Námitka zaplacení má jen tehdy místa, je-li patrna ze směnky aneb přísluší-li bezprostředně žalovanému proti žalobci. K námitce, že žalobce obdržel zaplacení od osoby třetí za vydatele a že žaluje jménem osoby třetí, přihlížeti nelze, je-li legitimace žalobcova dle čl. 18 a 26 sm. ř. náležitě vykázána (rozh. z 10. března 1885, sb. »Czelechovski« č. 395).

17. Námitka akceptantova, že akcept nemá směnečné moci, poněvadž ve směnce není udáno jméno trassáta, působí i proti indossantu akceptované směnky (rozh. ze dne 11. července 1872, nál. rep. 1 a sb. »Czelechovski« č. 1).

Řízení stručné.

I. Část všeobecná.

Řízení stručné bylo zavedeno dv. d. z 24. října 1845 č. 906 a bylo prvním stupněm k opravě těžkopádného řízení soudního. Spočívá na zásadách řízení inkvisičního, jímž poskytnut byl soudci účinnější vliv na postup sporu a větší svoboda při posuzování děje. Tendencí jeho je zmenšiti náklady sporu, obmeziti nutnost zastoupení advokáty, odstraniti průtahy a vyhnouti se pokud možná sporům mezitímným. Proto mělo býti řízení stručné řízením ústním. Avšak naděje do řízení tohoto skládané se

nesplnily; brzo vykazovalo řízení toto následkem protokolárních přednesení tytéž vady a nedostatky jako řízení ostatní; spor nezískal na jednoduchosti a rychlosti, náklady sporné byly vzhledem k poměrně nepatrnému obnosu, na který řízení bylo obmezeno, nepoměrně veliké. Řízení stručné dv. d. ze dne 24. října 1898 č. 906 zavedené zrušeno bylo uv. zákonem k novému soud. řádu ze dne 1. srpna 1895 č. 112 ř. z. a na místo jeho nastoupilo řízení před soudy okresními nového řádu soudního, který 1. lednem 1898 v život vešel. Jelikož však pouze spory po 1. lednu 1898 zahájené a spory, v nichž před tímto dnem odpověď na žalobu podána nebyla, se dle nového řízení soudního projednávají, zbývá, jak přirozeno, ještě mnoho a mnoho sporů, které vedou a rozhodují se dle tohoto starého řízení stručného (čl. XLVII. cit. uv. zák. k nov. s. ř.).

II. Přípustnost řízení stručného.

Předpokládá se, že jde o sumy peněžné 50 zl. převyšující a 500 zl. (původně 200 zl.) nepřevyšující, aneb že žalobce projeví v žalobě ochotu přijati místo předmětu původního obnos od 50 zl. do 500 zl. Řízení stručné zavede se dále při žalobách na uznání práva k požívání nebo práva na opětující se dávky, když roční důchod při právu časem neobmezeném nepřevyšuje 25 zl. a při právu časem obmezeném 50 zl. Mimo to bylo řízení stručné rozšířeno zákony pozdějšími i na jednotlivé zvláštní předměty sporné, tak na př. při sporech z výsad, ve sporech odpůrčích dle zák. ze dne 16. března 1884 č. 36 ř. z., při žalobách o náhradu škody proti železnicím pro poškození neb usmrcení člověka (§ 3 z. z 5. března 1869 č. 27 ř. z.), při sporech scelovacích (§ 8 z. z 7. června 1883 č. 92), v řízení rozkazním, nájemním a směnečném. Zvláštní stručné řízení vykazuje řízení ve věcech rušení držby, jež se podstatně odchyluje od řízení stručného, ve smyslu tohoto čl.

III. Nucené zastupování advokáty je velmi obmezeno, a sice je nařízeno;

1. v případě § 8 při nezpůsobilosti strany sama zastupovati neb následkem neslušného chování strany,
2. při všech písemných podáních, jež strana sama nezhotovila (§ 10).

IV. Postup sporu v řízení stručném. Tu platí tyto předpisy odchýlné od řádného řízení:

1. Předkem pokusí se soud o smír; teprve nezdaří-li se pokus, přikročí se k jednání.
2. Zvláštní spory incidenční o soudu a vrácení žaloby jsou vyloučeny (§ 26). Námitku nepřislušnosti spojití nutno s ostatními námitkami; stane-li se námitka tato zjevnou teprve během jednání, zastaví se řízení výměrem.
3. Nové okolnosti a průvody lze až do konce jednání přiváděti, povolení novot netřeba.
4. Po skončeném řízení může soudce za účelem doplnění jednání řízení opět zavést, jež se však obmezí jen na rozpravu o doplnění, jež soud shledal potřebnými.

V. D ů k a z.

1. Při důkazu svědeckém netřeba článků průvodních; důkaz připustí se výměrem; netřeba nastoupení důkazu ani opětného srotování spisů.

2. Totéž platí o důkazu znaleckém.

3. **Důkaz listinný:** Nalézají-li se prvopisy listin, na něž se strana odvolává, u jiného soudu neb jiného úřadu, opatří je soud z moci úřední (§ 30). Srovnání rukopisů může soudce po případě i beze znalců předsevzít (§ 43). Důkaz pravosti (pokud se týče nepravosti) listiny, lze vésti přísahou tak, že vystavitel odpřisáhne okolnost, že ani on ani kdo třetí s jeho souhlasem listinu nepsal nebo nepodepsal; kdo popírá pravost listiny přísahá, že pokládá listinu dle svého nejlepšího přesvědčení za nepravou.

4. **Přísahy stran.** Na přísahu doplňovací a oceňovací může soudce nalézt z moci úřední, delát nechť prohlásí již během řízení, zdali přísahu hlavní přijímá či vrací; neprohlásí-li se, nalezne se na přísaha deláta.

VI. Opravné prostředky.

Odvolání budiž podáno v 8 dnech po doručení rozsudku (§ 44 říz. str.). Odvolací odpověď a inrotulace spisů odvolacích je vyloučena. K odvolání může vrchní soud naříditi doplnění řízení. Mimořádná revise je vyloučena a budiž I. stolicí zamítnuta (§§ 50, 51 říz. str.). Rekurs buď podán v 8 dnech. Proti usuesením, jimiž zavádí se řízení stručné, odpírá odročení roku neb nařizuje výslech svědka neb znalce, je vyloučen samostatný recurs. Proti výměrům, jimiž se prohlašuje nedostavení se k kroku za ospravedlněné neb jimiž se povoluje uvedení ve stav dřívější po uplynutí lhůty propadné, je recurs naprosto vyloučen (§ 46 říz. str.).

Řízení syndikátní.

I. Účel a pojem.

Účel sporu syndikátního jest upravení žalobního práva proti státu a jeho soudcovským úředníkům pro právní újmy těmito u výkonu jich úřední činnosti způsobené (čl. 9 st. zák. o moci soudcovské z 21. prosince 1867 č. 144 ř. z.). Dle čl. 9 cit. z. mělo toto právo žalobní býti upraveno zvláštním zákonem a byl vydán ku provedení tohoto čl. 9. zákon ze dne 12. července 1872 č. 112 ř. z. řízení syndikátní upravující. Řízení syndikátní upravuje řízení náhradní (§§ 1—18 a §§ 26, 27 cit. z.) a řízení postižné (§§ 19—25, 26, 27 cit. z.); první jedná o provádění práva žalobního strany poškozené proti státu a vinnému úředníku soudcovskému o náhradu škody (§ 1), druhé o provádění postižného práva státu proti vinnému úředníku soudcovskému (§ 19).

II. **Forma řízení syndikátního** je dle toho, jde-li o řízení náhradní neb postižné, rovněž dvojí: pro řízení náhradní platí předpisy c. ř. s. o řádném řízení (§ 11), pro řízení postižné platí předkem předpisy c. ř. s. o řízení rozkazním (§ 548 nn.), a pokud je toto nepřipustným, předpisy c. ř. s. o řízení řádném (§ 21). Dle toho je řízení syndikátním buď řízením náhradním (spor hlavní) neb řízením postižným (§ 26) a toto opět buď řízením rozkazním neb řízením řádným (§§ 19—21). Spor hlavní sluje též sporem syndikátním v užším neb vlastním smyslu.

III. **Řízení náhradní neb spor hlavní** (spor syndikátní ve vlastním smyslu).

1. **Právo žalobní.** Dle shora cit. z. z 12. července 1872 přísluší syndikátní žaloba na náhradu škody, když úředník soudcovský u výkonu své činnosti úřední porušením své úřední povinnosti, zvláště též tím, že protizákonně nařídil nebo prodloužil vazbu (§ 27), způsobil straně právní újmu a tím škodu, proti které nemůže se strana hájiti prostředky opravnými c. ř. s. poskytnutými (§ 1). Škoda musila býti způsobena vinou